

Hoe kan het risicodraagvlak accuraat worden gemeten?

“Menselijke rijkdom is riskant - zelfs tussen gelijksoortige individuen variëren de inkomsten sterk”

Rob Alessie (RUG), Marike Knoef (TiU), Gonzalo Paz-Pardo (ECB) en Raun van Ooijen (RUG)

Wat is onderzocht in het paper?

Hoewel er veel aandacht is besteed aan het meten van de risicovoorkeuren van pensioendeelnemers, blijft er behoefte bestaan aan een betrouwbare manier om hun risicodraagvlak te meten - dat wil zeggen hun vermogen om beleggingsrisico's in hun pensioen te dragen. Dit artikel wil in die leemte voorzien door voor verschillende groepen pensioendeelnemers een uitgebreide meting van het risicodraagvlak over de hele levensloop te ontwikkelen.

Wat zijn de belangrijkste bevindingen?

Risicodraagvlak wordt gedefinieerd als de verhouding tussen risicovrije en risicodragende componenten binnen de totale vermogensportefeuille van een individu, die financiële rijkdom, pensioenaanspraken, sociale zekerheid en menselijk kapitaal omvat.

Dit paper presenteert een empirische meting van het risicodraagvlak op basis van de totale levenslange rijkdom van individuen, met behulp van langetermijngegevens uit Nederlandse registers die het volledige werkzame leven van een recent gepensioneerd cohort beslaan. We richten ons specifiek op menselijk vermogen en de risico's die daarmee samenhangen. Menselijk vermogen varieert aanzienlijk gedurende de levensloop, met name op basis van het oorspronkelijke inkomen op 30-jarige leeftijd. Hoewel een deel van deze variatie het gevolg is van stabiele kenmerken zoals opleidingsniveau, blijven er aanzienlijke verschillen bestaan, zelfs nadat rekening is gehouden met het initiële inkomen. Dit onderstreept het risicovolle karakter van menselijk vermogen in alle groepen, gesegmenteerd naar geslacht, inkomensniveau en arbeidssector.

Wat zijn de implicaties?

- Menselijk vermogen en de bijbehorende risico's moeten zorgvuldig worden gemeten om te beoordelen in hoeverre iemand in staat is om beleggingsrisico's in zijn pensioen te dragen.
- Administratieve gegevens zijn te verkiezen boven enquêtes voor het meten van risicodraagvlak, het vastleggen van de totale vermogensportefeuille van deelnemers en het mogelijk maken van uitsplitsingen naar leeftijd, geslacht, inkomen en sector.
- De Nederlandse AOW vormt een cruciaal vangnet, vooral voor vrouwen en mensen met een laag inkomensniveau.

Meer weten? Lees het paper (in het Engels):

Measuring risk capacity based on lifetime earnings and total wealth portfolios in the Netherlands